

РОЗДІЛ I

Теорія та історія педагогіки

УДК 371.13:811.111(410)(048)

Ольга Берладин –
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки (м. Луцьк)

Механізми модернізації фахової підготовки вчителя до професійної діяльності в початковій школі сільської місцевості України (II половина XX – початок XXI століття)

У статті порушено проблему оновлення підготовки вчителя до професійної діяльності в початковій школі сільської місцевості України в умовах євроінтеграції; узагальнено історико-педагогічний досвід в окреслених хронологічних межах; обґрунтовуються можливості використання вітчизняного та зарубіжного (британського) досвіду в підготовці учителів загальноосвітніх навчальних закладів I ступеня сільської місцевості. Основну увагу зосереджено на висвітленні механізмів модернізації підготовки фахівця до педагогічної професійної діяльності, серед яких провідними визначено розробку і дотримання єдиної системи стандартів професійної підготовки в контексті загальних, інтегрованих вимог до його компетентності, підвищення уваги до методичної підготовки та педагогічної практики, поєднання традиційного та інноваційного в ході сучасного реформування цієї галузі, оновлення організаційно-змістових засад з урахуванням європейського виміру освіти, з метою підвищення конкурентоздатності та забезпечення якості освіти. Окреслені позитивні тенденції дозволили виокремити основні механізми модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців початкової школи сільської місцевості.

Ключові слова: модернізація, фахова підготовка майбутнього вчителя, стандартизація професійно-педагогічної підготовки, початкова школа сільської місцевості, механізми модернізації.

Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Одним із стратегічних напрямків розвитку вищої освіти в Україні на сучасному етапі визначено її інтеграцію до європейської освітньої системи, впровадження інноваційних педагогічних технологій. У руслі заявленої проблеми слушною є думка науковця А. Сбруєвої, яка, досліджуючи модернізаційні процеси в європейському та євроатлантичному освітньому просторі, наголошує: створення європейського освітнього простору не означає відмову від національних особливостей змісту освіти та організації освітніх систем кожної із країн європейського співтовариства [7].

Входження України в єдиний європейський простір вищої освіти спонукає до її модернізації, необхідності осмислення вітчизняного та зарубіжного досвіду й визначення ефективних шляхів інноваційного оновлення освітньої системи в цілому та підготовки вчителя зокрема. До них відносимо оновлення структури, змісту, форм та методів навчання, розроблення та запровадження державних стандартів вищої освіти, підвищення якості та представлення її здобутків у європейському освітньому просторі.

Потреба модернізації підготовки вчителя XXI століття, формування ефективного фахівця є очевидною, оскільки спроби вдосконалення педагогічної системи за допомогою внесення локальних ін'єкцій не приносять якісного оновлення. Зазначене вище значною мірою стосується модернізації підготовки вчителя до професійної діяльності в початковій школі сільської місцевості, потребує інноваційних змін до його соціально-педагогічних функцій і статусу, цілісного процесу професійної й особистісної підготовки, узгодження психолого-педагогічної, методичної і соціокультурної складової.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Необхідність модернізації професійної підготовки вчителів до професійної діяльності у початковій школі сільської місцевості передбачає її осучаснення, «оновлення, вдосконалення, переробку відповідно до сучасних вимог» [6, с. 553] і зумовлена існуючими суперечностями між потребою школи у висококваліфікованих фахівцях та недостатньою ефективністю системи їх підготовки; необхідністю неперервної модернізації професійної підготовки майбутнього вчителя для загальноосвітньої школи I ступеня сільської місцевості та існуючими шляхами здійснення цього процесу. У вирішенні цих суперечностей істотну роль відіграє дослідження історико-педагогічних напрацювань вітчизняних та зарубіжних учених. Інтерес науковців зосереджується здебільшого

на таких аспектах заявленої проблеми: основні тенденції, специфіку та механізми підготовки вчителя до професійної діяльності в початковій школі сільської місцевості, формування готовності до навчально-виховної, управлінської, соціокультурної діяльності досліджували вчені О. Біда, А. Кузьмінський, З. Онишків, Л. Присяжнюк, В. Мелешко, О. Побірченко, О. Савченко та ін. Питання професійної підготовки вчителя в аспекті інноваційних модернізаційних процесів, підготовку майбутніх фахівців до оволодіння технологіями диференційованого, інтерактивного, особистісно орієнтованого навчання, інноваційної діяльності майбутніх фахівців, формування їх професійної рефлексії, компетентності та мобільності знайшло відображення у наукових напрацюваннях українських учених П. Гусака, Л. Коваль, Л. Кондрашової, О. Комар, Р. Пріми та ін. Провідні напрями теорії та практики професійної підготовки вчителів, реформування вищої освіти досліджували Н. Авшенюк, М. Базурина, О. Волошина, Л. Поліщук та ін. Вагомий науковий доробок у теорії та методиці професійної підготовки вчителів у контексті інтеграційних процесів в Європі належить зарубіжним науковцям Т. Бечеру, П. Броудфуду, А. Сокету, М. Хані, Д. Хартлі та ін.

Значний фонд наукових досліджень із проблем професійної підготовки вчителів початкової школи на рівні концепцій, систем, теорій сприяв науковому обґрунтуванню шляхів розв'язання окресленої проблеми. Аналіз джерельної бази дослідження дозволяє методологічно вибудувати й суттєво скорегувати особистісно-професійну позицію майбутнього фахівця до педагогічної діяльності в початковій школі сільської місцевості, визначити механізми модернізації його підготовки.

Мета статті – висвітлення ключових аспектів вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо механізмів модернізації фахової підготовки конкурентоздатного вчителя до професійної діяльності у початковій школі сільської місцевості.

Для реалізації поставленої мети застосовувався комплекс методів дослідження (класифікації та систематизації наукових джерел, інтерпретації та узагальнення), на основі яких здійснювалося вивчення матеріалів наукових досліджень, нормативних документів України та Великої Британії з питань реформування вищої освіти, перспектив підвищення професіоналізму фахівця; систематизація фактів, явищ і процесів професійної підготовки майбутнього вчителя до професійної діяльності в початковій школі сільської місцевості.

Виклад основного матеріалу дослідження. В історії педагогічної думки модернізацію проблеми підготовки вчителя для народних початкових шкіл правомірно пов'язують із 60-ми роками XIX століття, проведенням шкільної реформи 1864 року, яка уможливила право громадськості на участь у створенні й керівництві народними школами (церковнопарафіяльними, земськими, школами грамоти, міністерськими училищами, що функціонували в сільській місцевості) [3].

Проблема модернізації вітчизняної системи підготовки педагогічних кадрів набрала нових обертів у 20-х роках XX ст., коли на базі окремих факультетів університетів, вищих жіночих курсів, учительських інститутів були створені інститути народної освіти. Над розбудовою української національної освіти, удосконаленням її змісту, визначенням шляхів підвищення рівня знань й авторитету вчителя, його педагогічної майстерності працювали П. Блонський, Г. Ващенко, О.Музиченко, І. Огієнко, С. Русова, С. Сірополк, М.Скрипник, Я. Чепіга та багато інших педагогів і освітніх діячів, наукова скарбниця яких і досі залишається актуальною. Поступово склалася система педагогічної освіти, що включала вищі навчальні заклади – педінститути і педфакультети університетів; середні – педтехнікуми; педкурси – вищі і звичайні короткотермінові; педкласи в школах II ступеня [3].

У другій половині XX століття посилюється увага науковців до проблем професійної підготовки педагога для початкової школи сільської місцевості (М. Мельников, М. Пишкало, В. Помагайба, І. Прокопович, В. Стрезікозін, С. Чавдаров та ін.), розширюється коло питань, що загалом актуалізують проблеми педагогічної майстерності вчителя, професійної підготовки педагогів сільських шкіл. Таким чином, цілком правомірно стверджувати, що проблема вдосконалення підготовки вчителя для початкової школи сільської місцевості, визрівши на тлі педагогічних думок

прогресивних педагогів, увібравши в себе конструктивні ідеї та концепції, за довгий історичний шлях не втратила своєї актуальності.

Трансформація парадигми освіти від нормативно-знанневої до особистісно орієнтованої активізувала нові підходи до фахової підготовки вчителя початкової школи сільської місцевості, зумовлені розбудовою національної системи освіти в Україні, удосконаленням психолого-педагогічної підготовки, реалізації в освітньому процесі регіональної компоненти змісту освіти, посиленням зв'язків школи з соціокультурним середовищем села. Законодавчою основою процесу змін у вищій школі стало прийняття Законів України «Про вищу освіту» (2002 р.), (2014 р.). У системі підготовки майбутнього вчителя початкової школи освіти з'явилися нові курси і спецкурси, введення яких мало на меті сприяти ґрунтовнішій підготовці майбутніх учителів до роботи в початковій школі, в тому числі й до роботи в початковій школі сільської місцевості, оскільки сприяло розширенню діапазону кваліфікаційної характеристики фахівця; вищим навчальним закладам надано значну автономію, змістом якої передбачено право розробляти та реалізовувати освітні (наукові) програми в межах ліцензованої спеціальності, обирати тип програми підготовки бакалаврів і магістрів, самостійно розробляти і запроваджувати власні програми освітньої, наукової діяльності, затверджувати спеціалізації, визначати їх зміст і програми навчальних дисциплін.

Із метою реалізації провідних напрямів розбудови національної системи освіти, досягнення мобільності професійно-педагогічної підготовки вчителів поряд із розробкою нової філософії освіти ведуться пошуки варіативних моделей, інноваційних технологій і методик професійної підготовки фахівців сучасної генерації на рівні освітніх стандартів, національного і зарубіжного педагогічного досвіду. В умовах загальноєвропейської інтеграції особистість педагога набуває нових характеристик. Як зазначається в Комплексі загальних європейських принципів стосовно компетенцій і кваліфікацій учителів, професія європейського освітянина XXI століття має стати висококваліфікованою, мобільною, базуватися на партнерстві, такою, що спонукає навчатися впродовж життя [5]. З огляду на вищезазначене, професійна підготовка вчителя початкової школи сільської місцевості в Україні в умовах загальноєвропейської інтеграції потребує оновлення і принципових змін.

Традиційно, підготовка вчителів для початкових класів зорієнтована на школи з повноцінними класами, належною навчально-матеріальною базою, взаємозв'язками з позашкільними закладами (про що можуть поки-що лише мріяти початкові школи сільської місцевості), тому випускник ВНЗ, який потрапляє у такий сільський загальноосвітній заклад I ступеня, на жаль, спроможний урахувати цю специфіку лише інтуїтивно, чи з власного досвіду навчання у сільській школі. І як результат – невідповідність учителя виконуваний професійній діяльності. На переконання науковців [1; 2; 4], необхідна зміна методологічних орієнтирів у відповідності з сучасними парадигмами розвитку освіти, максимального наближення фахівця до майбутньої професійної діяльності. Адже, як слушно зауважує А. Кузьмінський, «Економічна, соціологічна та педагогічна наука має довести соціально-економічну доцільність школи, зокрема малокомплектної, на селі; розробити систему підготовки педагога для школи на селі (не сільської школи, а саме школи на селі), який би володів працезберігаючими методиками навчання, який би готував певний стандарт випускника школи не гірше, ніж у міських гімназіях і ліцеях» [1, с. 19].

Акцентуємо увагу на тому, що модернізація системи підготовки майбутнього вчителя до професійної діяльності в початковій школі сільської місцевості повинна орієнтувати на підготовку такого фахівця, який би слугував гарантом розвитку й стабільності села в особливих соціокультурних умовах. Це стає можливим лише за умови, якщо вчитель знає природу своїх вихованців, важливі якості особистості, обставини навколишнього середовища, які впливають на формування цих якостей.

Таким чином, назріла нагальна потреба в удосконаленні системи підготовки кваліфікованих фахівців для початкових шкіл сільської місцевості, здатних реагувати на сучасні освітні трансформації, відгукуватися на соціально-економічні потреби села, перебувати в руслі основних тенденцій розвитку шкільної теорії та практики, творчо

реалізовувати набуті професійні знання і вміння. Сільська школа потребує вчителя професійно мобільного, здатного швидко адаптуватися в особливих соціокультурних умовах сільського оточення, вчасно реагувати на його потреби та запити, вчителя, наділеного здатністю до цілеспрямованого пошуку, прийняття рішень та самоорганізації

Характер осучасненої практики підготовки майбутнього фахівця початкової школи сільської місцевості спрямовується на формування в нього системного бачення педагогічної діяльності, професійної мотивації. Цьому сприятиме моделювання структури його майбутньої діяльності, впровадження спеціальних нормативних курсів, організаційно-методичне забезпечення педагогічної практики.

Зауважимо, дієвим механізмом модернізації підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності у початкових школах сільської місцевості є неперервний характер педагогічної практики, яка сприяє набуттю професійного досвіду, формуванню індивідуального стилю педагогічної діяльності, оскільки здійснюється привласнення особистістю поведінкових моделей, притаманних майбутній професійній діяльності, створюються умови для трансформації раніше набутих у процесі вивчення психолого-педагогічних та фахових дисциплін теоретичних знань у практичні вміння та навички; її організація створює ситуацію занурення студента в реальний педагогічний процес, що допомагає глибшому усвідомленню специфіки педагогічної професії [8, с. 283].

Розробка моделі професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів до професійної діяльності в початкових школах сільської місцевості має спиратися на визначення того, що така підготовка є певною педагогічною системою, яка включає низку взаємопов'язаних компонентів. У процесі моделювання студенти залучаються до вирішення виробничих, а не навчальних проблем, знаходять практичне застосування набутих знанням, внаслідок чого відбувається загальний і професійний розвиток майбутнього спеціаліста.

На наше переконання, засвоєння змісту професійної підготовки майбутніми вчителями початкових шкіл сільської місцевості має здійснюватися у спеціально змодельованому педагогічному середовищі протягом усього періоду навчання у вищому навчальному закладі, спираючись на міцне теоретико-аксіологічне підґрунтя та формування ціннісних орієнтацій на майбутню професійну діяльність, здатність реагувати на сучасні освітні трансформації, відгукуватися на соціально-економічні потреби села, перебуваючи в руслі основних тенденцій шкільної теорії й практики, творчо реалізовувати набуті професійні знання і вміння.

Вважаємо репрезентабельними дослідження освітніх систем розвинених європейських країн, які мають вагомий багатовіковий культурні та освітні традиції, досвід успішних реформ шкільництва в сучасних умовах та інноваційні надбання у професійній підготовці вчителя до роботи в початкових школах, що може стати важливим джерелом модернізації підготовки вчителя для національної початкової школи.

Серед основних напрямів модернізації вищої освіти виокремлюються наступні: стандартизація професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів; інтеграція педагогічної освіти країн Європейського Союзу до загальноєвропейського освітнього простору; індивідуалізація навчання майбутніх учителів; формування образу ефективного вчителя тощо [2].

Так, зокрема у Національному стандарті кваліфікованого вчителя Великобританії представлені основні напрями стандартизації педагогічної освіти, які складаються з трьох розділів: професійні ознаки, професійні знання і розуміння, професійні навички; що включають такі професійні якості, як широка ерудиція, різноманітні духовні інтереси, креативність тощо, а також знання з фундаментальних дисциплін, уміння та навички управляти власною педагогічною діяльністю, створювати сприятливу атмосферу в навчально-виховному процесі, крім того, вони містять важливі соціокультурні орієнтири і професійні цінності, пов'язані з соціокультурною підготовкою і діяльністю вчителя: розкриття духовних сил учнів; повага до соціальних, культурних, мовних та релігійних особливостей кожного учня; толерантне й ефективне спілкування з батьками й опікунами; власний приклад для учнів в утвердженні позитивних цінностей – таких, як довіра, повага, чесність, відповідальність, уміння зробити послугу [9].

Вважаємо, що осмислення британського досвіду підготовки вчителів сприятиме оновленню соціокультурної складової змісту вітчизняної шкільної освіти, варіативності навчальних планів і програм, зміцненню зв'язків школи з соціокультурним середовищем, удосконаленню особистісно-професійних характеристик майбутнього вчителя.

Підготовка майбутнього вчителя до багатофункціональної професійної діяльності в умовах початкової школи сільської місцевості спрямовується на формування професійної мобільності як інтегративної якості особистості, «що проявляється у здатності успішно переключатися на іншу педагогічну діяльність або змінювати види діяльності, залишаючись у педагогічному просторі, ... вимагає високого рівня узагальнених професійно-педагогічних знань, умінь їх удосконалювати й самостійно здобувати, готовності до оперативного відбору та реалізації оптимальних способів розв'язання будь-яких педагогічних завдань, ... самостійне вирішення нетипових проблем; орієнтованість на результат; швидкість адаптації при зміні педагогічних ситуацій...» [4, с. 96].

Одним із важливих аспектів модернізації вищої педагогічної освіти є мовленнєва підготовка майбутніх учителів початкових класів, яка набуває особливого значення в умовах інтеграції України до європейського освітнього простору; потреба більш активного наповнення навчально-виховного процесу вузу культурними компонентами з метою уможливлення забезпечення нових соціокультурних потреб. Спільним пріоритетом у вузівській освіті визнано досконале й більш різноманітне вивчення рідної та інших європейських мов із перспективою переходу до двомовності або багатомовності, на що спрямовують відповідні документи Ради Європи із питань європейського виміру у межах єдиного освітнього простору [5].

Окреслені позитивні тенденції дозволили виділити основні механізми модернізації професійної підготовки вчителів початкової школи сільської місцевості України у контексті європейського досвіду, серед яких провідними вбачаємо: розробку і дотримання стандартів професійної підготовки вчителя в контексті інтегрованих вимог до його компетентності, оновлення змісту професійної підготовки через переорієнтацію навчальних програм відповідно до європейських стандартів, спрямованих на посилення інтеграції теоретичних дисциплін педагогічного циклу, оновлення методичної підготовки, педагогічної практики задля розвитку професійних навичок та вмінь, співпраці ВНЗ із початковими школами сільської місцевості та місцевими органами освіти, які відповідають за професійну підготовку та працевлаштування випускників тощо.

Висновок із цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Результати пошуку засвідчують значний інтерес до порушеної проблеми в аспекті механізмів модернізації системи професійної підготовки вчителя до педагогічної діяльності в початковій школі сільської місцевості та прагнення до консолідації зусиль, поєднання традиційного й інноваційного щодо формування єдиних стандартів такої підготовки, виявлення позитивних тенденцій з опорою на національну систему освіти, оновлення організаційно-змістових засад (із урахуванням європейського виміру освіти, виявлення та використання позитивних ідей) для оновлення педагогічної освіти України і представлення її здобутків у європейському освітньому просторі. Подальші наукові пошуки в цьому напрямку будуть стосуватися аналізу моделей системи підготовки майбутнього вчителя до педагогічної діяльності в початкових школах сільської місцевості різних типів.

Джерела та література

1. Кузьмінський А. І. Місце університету в системі підготовки працівників освіти для сільської місцевості / А. І. Кузьмінський // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / Ред.кол.: Н. С. Побірченко (гол.ред.) та інші. – К.: Наук.світ, 2002. – Випуск 3. – 244 с.
2. Онишків З. М. Підготовка студентів до роботи в початковій школі сільської місцевості : монографія / З. М. Онишків. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2015. – 382 с.
3. Очерки истории школы и педагогической мысли народов СССР : конец XIX – начало XX вв. / под ред. Э. Д. Днепров и др. – М. : Педагогика, 1991. – 448 с.
4. Пріма Р. М. Формування професійної мобільності майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика : монографія / Р. М. Пріма. – Дніпропетровськ : ІМА-ПРЕС, 2009. – 367 с.
5. Пуховська Л. П. Професійна підготовка вчителів у Західній Європі: спільність і розбіжності: монографія / Пуховська Л. П. – Вища шк., 1997. – 180 с.
6. Словник іншомовних слів: 23000 слів та термінологічних словосполучень / Уклад. Л. О. Пустовіт та ін. – К.: Довіра, 2000. – 1018 с.

7. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник / А. А. Сбруєва. – Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. – 300 с.
8. Шахов В. І. Базова педагогічна освіта майбутнього вчителя: загальнопедагогічний аспект / В. І. Шахов. – Вінниця, 2007. – 383 с.
9. Teachers' Standards. Guidance for school leaders, school staff and governing bodies. – https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/301107/Teachers__Standards.pdf.

References

1. Kuz'mins'kyu A. I. Mistse universytetu v systemi pidhotovky pratsivnykiv osvity dlya sil's'koyi mistsevoli / A . I. Kuz'mins'kyu // Psyholoho-pedahohichni problemy sil's'koyi shkoly: Zbirnyk naukovykh prats' Umans'koho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Pavla Tychny / Red.kol.: N. S. Pobirchnko (hol.red.) ta inshi. – K.: Nauk.svit, 2002. – Vypusk 3. – 244 s.
2. Onyshkiv Z. M. Pidhotovka studentiv do roboty v pochatkoviy shkoli sil's'koyi mistsevoli : monohrafiya / Z. M. Onyshkiv. – Ternopil': Navchal'na knyha – Bohdan, 2015. – 382 s.
3. Ocherki istorii shkoly i pedagogicheskoy mysli narodov SSSR : konec HH – nachalo HH vv. / pod red. Je. D. Dneprova i dr. – M. : Pedagogika, 1991. – 448 s.
4. Prima R. M. Formuvannya profesiynoyi mobil'nosti maybutn'oho vchytelya pochatkovykh klasiv: teoriya i praktyka : monohrafiya / R. M. Prima. – Dnipropetrovs'k : IMA-PRES, 2009. – 367 s.
5. Pukhovs'ka L. P. Profesiyna pidhotovka vchyteliv u Zakhidniy Yevropi: spil'nist' i rozbizhnosti: monohrafiya / Pukhovs'ka L. P. – Vyshcha shk., 1997. – 180 s.
6. Slovnyk inshomovnykh sliv: 23000 sliv ta terminolohichnykh slovospoluchen' / Uklad. L. O. Pustovit ta in. – K.: Dovira, 2000. – 1018 s.
7. Sbruyeva A. A. Porivnyal'na pedahohika: navchal'nyy posibnyk / A. A. Sbruyeva. – Sumy: Redaktsiyno-vydavnychyy viddil SDPU, 1999. – 300 s.
8. Shakhov V. I. Bazova pedahohichna osvita maybutn'oho vchytelya: zahal'nopedahohichnyy aspekt / V. I. Shakhov. – Vinnytsya, 2007. – 383 s.
9. Teachers" Standards. Guidance for school leaders, school staff and governing bodies. – https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/301107/Teachers__Standards.pdf.

Берладин Ольга. Механизмы модернизации подготовки учителя к профессиональной деятельности в начальной школе сельской местности Украины (II половина XX – начало XXI века). В статье затронута проблема обновления подготовки учителя к профессиональной деятельности в начальной школе сельской местности Украины в условиях евроинтеграции; обобщенно историко-педагогический опыт в определенных хронологических рамках; обосновываются возможности использования отечественного и зарубежного (британского) опыта в подготовке учителей общеобразовательных учебных заведений I степени сельской местности. Целью исследования является освещение ключевых аспектов отечественного и зарубежного опыта механизмов модернизации специального подготовки конкурентоспособного учителя к профессиональной деятельности в современной начальной школе сельской местности. Основное внимание сосредоточено на освещении механизмов модернизации подготовки специалиста к педагогической профессиональной деятельности, среди которых ведущими определена разработка и соблюдение единой системы стандартов профессиональной подготовки в контексте общих, интегрированных требований к его компетентности, умений учителей управлять своей педагогической и учебной деятельностью учащихся; модернизацию содержания профессиональной подготовки будущих педагогов, переориентацию учебных программ в соответствии с европейскими стандартами, направленных на усиление интеграции теоретических дисциплин педагогического цикла; обеспечение непрерывности профессиональной подготовки; повышение внимания к методической подготовке и педагогической практики; сочетание традиционного и инновационного в ходе современного реформирования этой отрасли; обновление организационно-содержательных основ с учетом европейского измерения образования, с целью повышения конкурентоспособности и качества образования. Указанные положительные тенденции позволили выделить основные механизмы модернизации профессиональной подготовки будущих специалистов начальной школы сельской местности.

Ключевые слова: модернизация, профессиональная подготовка будущего учителя, стандартизация профессионально-педагогической подготовки, начальная школа сельской местности, механизмы модернизации.

Berladyn Olha. Mechanisms of teacher training modernization for professional work in rural primary schools of Ukraine (the second half of XX - beginning of XXI century). The article raises the problem of updating teacher training for professional activity in rural primary schools of Ukraine in terms of European integration; summarizes the historical and pedagogical experience in chronologically defined limits; substantiates the possible use of domestic and foreign (British) experience in training teachers for rural primary schools. The study is to highlight the key aspects of national and international modernization mechanisms experience for competitive professional teacher training for the modern primary schools in rural areas. The main focus is on highlighting mechanisms for upgrading (modernization) teachers professional training, such as development and compliance with defined system of standards for professional training in the context of the common integrated requirements for their competence, teachers skills to manage their educational and students training activities; modernizing the content of future teachers training, curriculum reorientation to European standards to strengthen the integration of theoretical subjects of pedagogical cycle; ensuring continuity of professional training; increasing attention to methodological training and teaching practice; a combination of traditional and modern innovation in the reform of this sector; updating of organizational and semantic principles taking into account the European dimension of education, in order to improve competitiveness and quality assurance. Designated positive trends have allowed us to distinguish the main mechanisms of professional training modernization of future experts in primary school in rural areas.

Keywords: modernization, professional training of future teacher, standardization of vocational and educational training, primary school in rural areas, mechanisms of modernization.